

„Czy mogę zrobić sobie z Tobą zdjęcie?”

**Publikacja zdjęć młodych osób w internecie –
perspektywa nastolatków, ich rodziców i nauczycieli**

MARLENA MODZELEWSKA
BIURO RZECZNIKA PRAW DZIECKA

Jak prawo chroni małe dzieci?

- Przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989 r.
- Składa się 54 artykułów
- Opisuje minimalne warunki do pełnego rozwoju dzieci

Liczby, które niepokoją

40%

rodziców udostępnia w internecie materiały
z udziałem dzieci

72

Liczba zdjęć publikowanych średnio
rocznie przez rodziców w internecie

24

Liczba filmów publikowanych średnio
rocznie przez rodziców w internecie

Źródło: Bierca M., Wysocka-Świtała A., (2019). „Sharenting po polsku, czyli ile dzieci wpadło do sieci?”, Wydawnictwo: Clue PR.

Dlaczego to ważne?

- Zdjęcie może zostać wykorzystane w sposób krzywdzący dla nastolatka/nastolatki
- Odbieranie możliwości decydowania o swoim wizerunku

Jak to wygląda w szkole?

Częsta sytuacja –
Wykorzystywanie wizerunku
ucznia wykraczające poza
udzieloną przez rodziców zgodę

Metodologia

badania na temat realizacji praw dziecka w Polsce

Część ilościowa

N=1604

Metoda: Audio-Casi

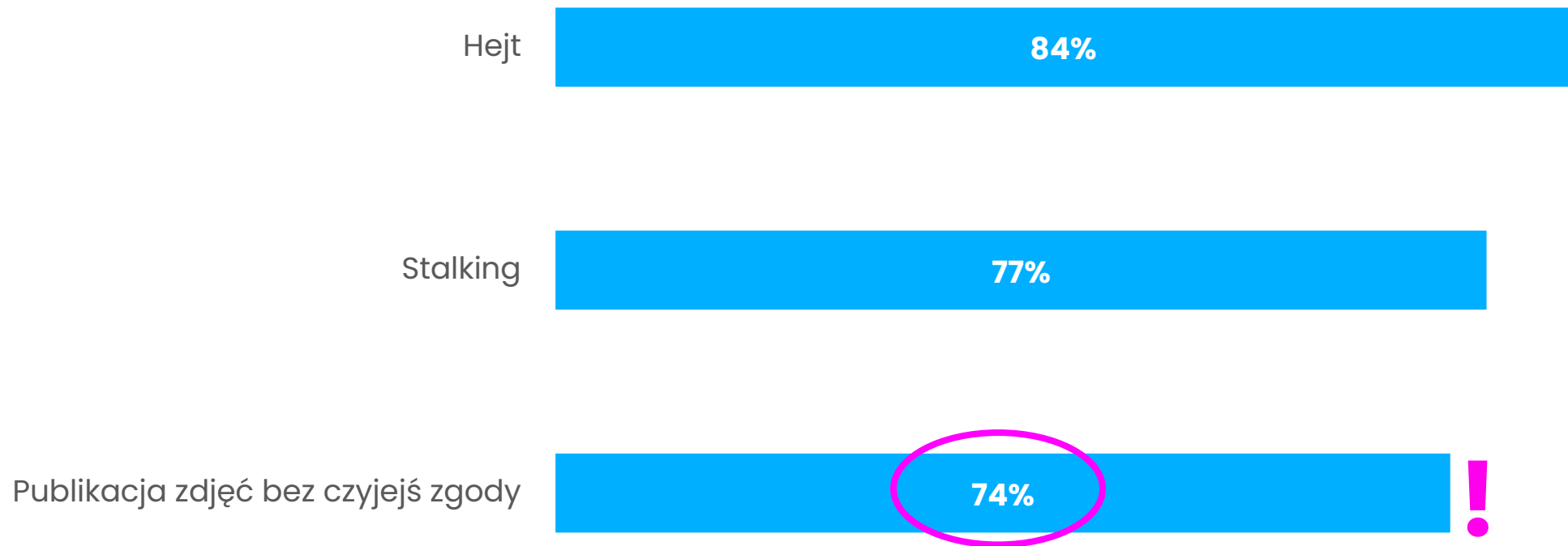
Część jakościowa

Wywiady z nastolatkami,
rodzicami i nauczycielami

Metoda: FGIs

Które zjawiska w internecie nastolatki uważają za najbardziej szkodliwe?

Top 3 szkodliwych zjawisk

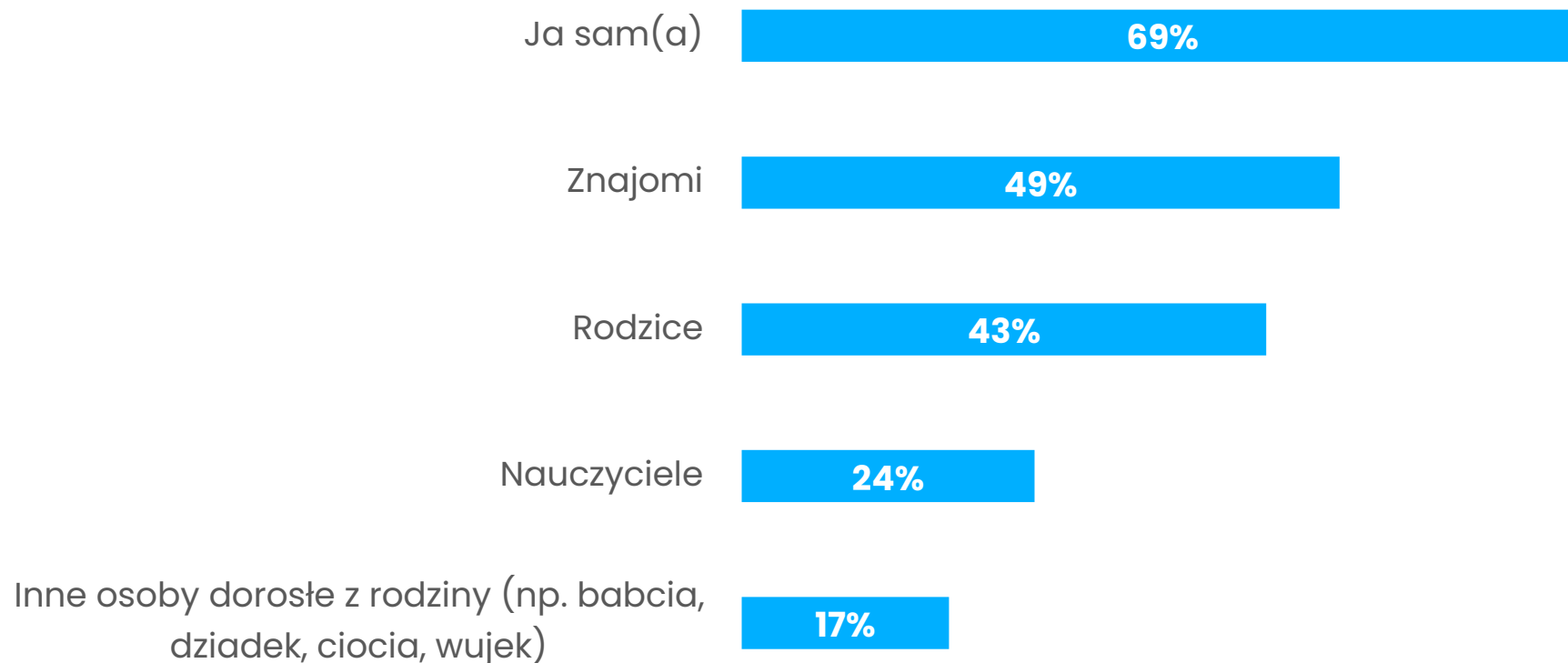

Pytanie: Które z poniższych zjawisk w internecie są Twoim zdaniem szczególnie szkodliwe dla osób w Twoim wieku?

Podstawa: Wszyscy badani (N=1604)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Kto publikuje zdjęcia nastolatków?

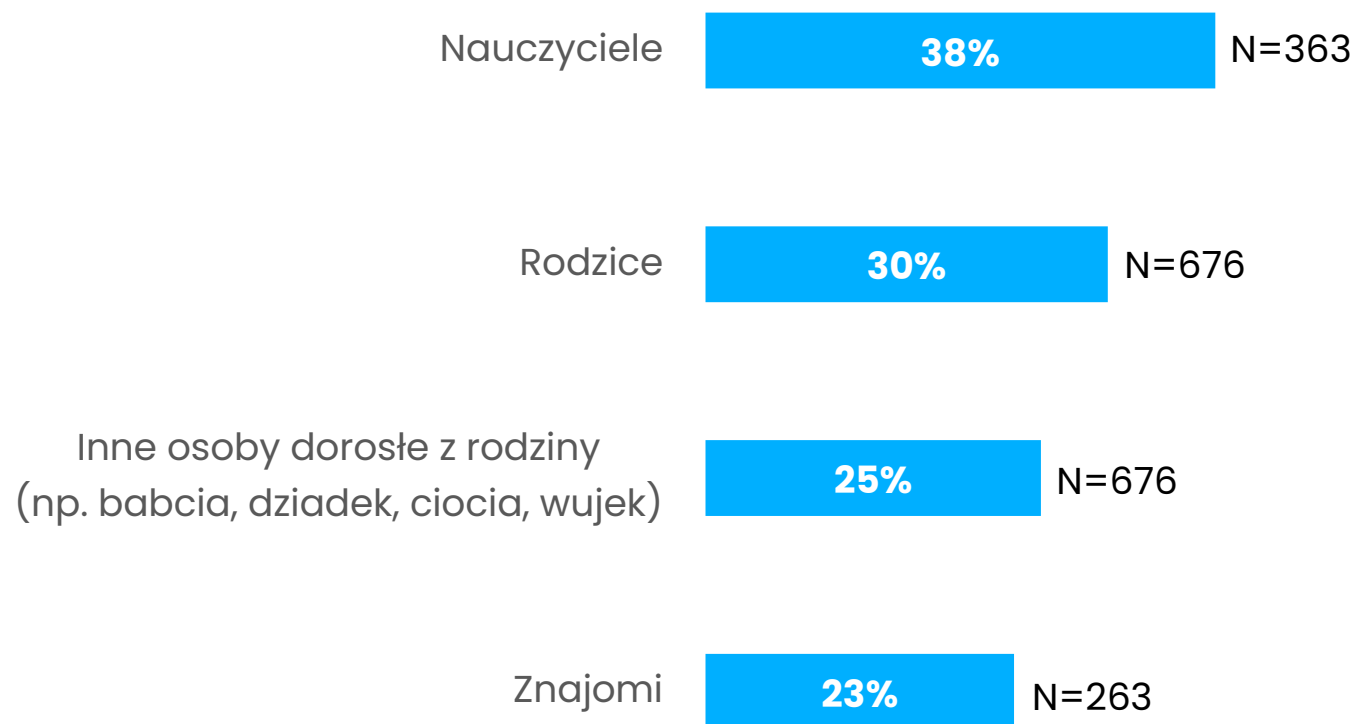

Pytanie: Kto publikuje w internecie zdjęcia/ filmiki, na których jesteś?

Podstawa: Wszyscy badani (N=1604)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Kto **nie pyta** o zgodę na publikację zdjęć?

Pytanie: Kto z tych osób publikuje Twoje zdjęcia bez pytania Cię o zgodę?

Podstawa: Badani, którym wymienione osoby robią zdjęcia

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Czy inni powinni pytać o zgodę na publikację zdjęć? (1/2)

Moi ... powinni pytać mnie o zgodę przed opublikowaniem zdjęcia, na którym jestem

68%

Rodzice

75%

Nauczyciele

73%

Znajomi

Podstawa: Wszyscy badani (N=1604)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

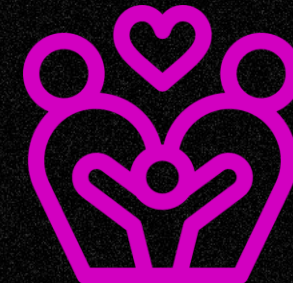
Czy inni powinni pytać o zgodę na publikację zdjęć? (2/2)

Jeśli w klasie są robione zdjęcia, na przykład wigilia klasowa, to **jeśli ja mówię, że nie chcę być na zdjęciu, a nauczycielka mówi „no chodź, chodź”, to według mnie nie jest OK**. Nawet jeśli grupowo robią sobie wszyscy zdjęcie, a ktoś nie chce być na tym zdjęciu, to nie powinien być, po prostu.
(FGI, 14–15-latkowie, mała miejscowość)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Perspektywa rodziców

„ Nie rozmawialiśmy na ten temat z dziećmi, ponieważ to jest szkoła, **trochę byłoby dziwne, gdyby dziecko było pomijane w zdjęciach**, imieniu i nazwisku, bo mogłoby to mieć dla niego konsekwencje negatywne. Uznaliśmy, że rozmowa na ten temat dobrze nie robi i **sami podjęliśmy decyzję o upublicznianiu tych zdjęć przez szkołę.**

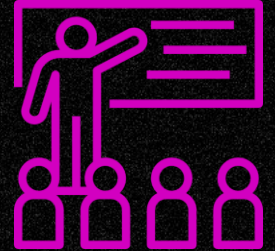
(FGI, Rodzice dzieci w wieku 15–17 lat, duże miasto)

„ Wydaje mi się, że to już trzeba gdzieś to wypośrodkować, inaczej byłaby potrzebna zgoda na każde jedno zdjęcie dziecka i teraz pytanie, czy brać pod uwagę zdanie dziecka, które będzie wobec siebie bardzo krytyczne zawsze, bo akurat jest to taki okres w życiu, czy samemu zdecydować o tym, że **jeśli dziecko nie ma żadnej dziwnej, kompromitującej pozy i pokazuje to jego sukcesy, to może jednak byłoby warto to pokazać.**

(FGI, Rodzice dzieci w wieku 12–14 lat, duże miasto)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Perspektywa nauczycieli

„Mamy dosyć duże sukcesy w konkursach wojewódzkich. Kiedyś właśnie był **żal i zastrzeżenie rodziców, dlaczego ich dzieci nie są właśnie „reklamowane”** na stronach szkoły, że zostali laureatami czy finalistami tych kuratorskich konkursów.
(FGI, Wychowawcy klas VI–VIII SP, mała miejscowość)

„Z drugiej strony **jesteśmy zobowiązani przez dyrekcję do promowania naszej szkoły** i my jako tako mamy tę zgodę [rodzica]. I analizuję zawsze, czy ktoś dziwnie stoi, tu wypięta, tu jakaś twarz, ale i tak nie jestem pewna, czy tym zdjęciem kogoś nie skrzywdzę, nie urażę. Więc nieraz **czuję się taka przyciśnięta do ściany, bo trzeba coś wstawić**.
(FGI, Wychowawcy klas VI–VIII SP, duże miasto)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Jakie konsekwencje ponoszą nastolatki?

29%

nastolatków doświadczyła pogorszenia samopoczucia z powodu publikacji zdjęć bez ich zgody

”

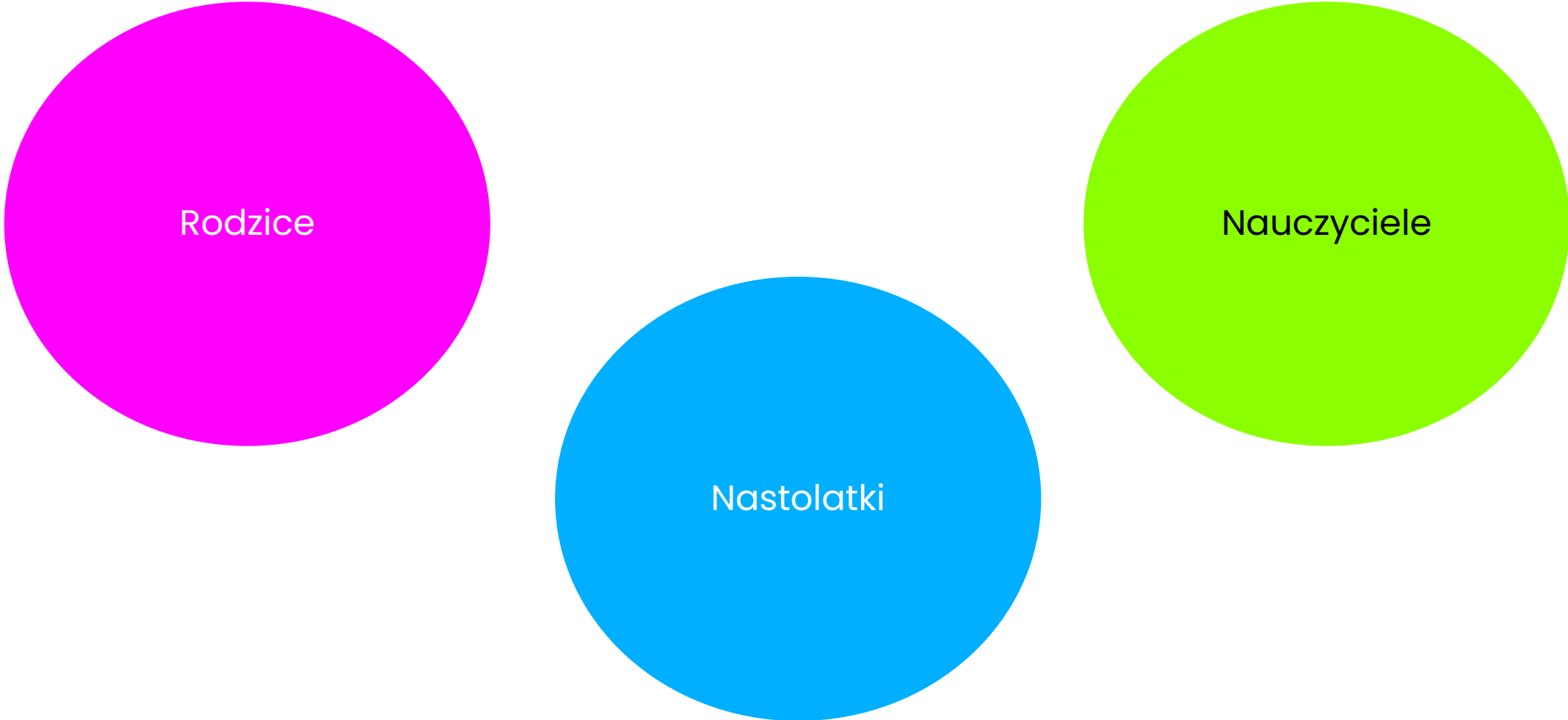
*Jak byliśmy na parku trampolin i na przykład ktoś się wywalił i wyszedł bardzo źle, krępująco, żeby to publikować, **u nas nauczyciele po prostu to wrzucają, żeby było śmiesznie.***

– Albo dodają jakieś krindżowe muzyki, jak na przykład bum, bum, coś takiego. (FGI, 12–13-latkowie, mała miejscowość)

Podstawa: Wszyscy badani (N=1604)

Źródło: Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Badanie na temat realizacji praw dziecka w Polsce, 2024.

Trzy różne perspektywy – jak je pogodzić?

Rodzice

Nauczyciele

Nastolatki

Kampania „Więcej szacunku dla młodego wizerunku”

Wysyłka do ponad 14 tys. szkół podstawowych w Polsce

Plakat

Broszura

Odwiedź stronę kampanii:

Źródło: <https://brpd.gov.pl/wiecej-szacunku-dla-mlodego-wizerunku/>

Weź ze sobą 😊

- Szacunek dla wizerunku nastolatków = szacunek dla nich samych
- Daj im możliwość tworzenia własnej narracji o sobie
- Przed wrzuceniem zdjęcia do sieci zadaj sobie kilka pytań:
 - ➔ Czy uzyskałem/am zgodę na publikację?
 - ➔ W jakim celu publikuję zdjęcie?
 - ➔ Czy chciał(a)bym, aby ktoś opublikował podobny materiał na mój temat?
 - ➔ Jakie uczucia może wywołać zdjęcie u nastolatki/nastolatka teraz lub w przyszłości?

Dziękuję za uwagę!

✉ **zb@brpd.gov.pl**

✉ **marlena.modzelewska@brpd.gov.pl**

MARLENA MODZELEWSKA

BIURO RZECZNIKA PRAW DZIECKA